

A S T R A

T I D S K R I F T F Ö R F I N L A N D S S V E N S K A K V I N N O R
U T G I V E N A V S V E N S K A K V I N N O F Ö R B U N D E T

Byrå och expedition:

Glogatan 6

öpp. 1-3 Tel. 7246 & 8052

Ansvarig utgivare:

Annie Furuhjelm

Huvudredaktör:

Ingrid Qvarnström

Redaktionskommitté:

Margit v. Bonsdorff-Edgren

Märtha Schulz-Cajander

Ester Åkesson

Prenumerationspris:

$\frac{1}{1}$ år Fmk 60:—

$\frac{1}{2}$ år Fmk 35:—

För utlandet Fmk 75:—
Lösnummerpr. Fmk 4:—

Eftertryck tillåtes om ASTRA angives som källan.

V E R A H J E L T F Y L L E R 7 0 Å R

Det är i sanning inspirerande, att i en artikel till en sjuttioårsdag få hylla ungdomens glada mod och hänfödda tro på idealen. Ty sådan är Vera Hjelt i sina sjuttio vårar vita skönhet. Med sin enastående livsinsats för samhällelig välfärd har hon varit en av de främsta, som brutit väg för kvinnorna mot socialt betydande uppgifter. Från sin sjuttioåriga livshöjd visar hon oss levnadskonstens väg till ålderslösens paradiss, uppnåeligt för den, som i intressefylld verksamhet kan ge utlösning åt all sin kraft.

Levnadskonstnären Vera Hjelts personliga liv bjöde helt visst mycket av värde och intresse. Där om vet den stora allmänheten dock ytterst litet. Det är, som skulle detta undanskjutits av yrkesinspektören Vera Hjelts offentliga gärning.

Präglad av hennes starka personlighet tyckes denna gärning samlad i hennes livsverk — det sociala museet eller statens permanenta utställning för arbetarskydd och välfärd.

— Det var en ljus och förtröstansfull idealism, som på sjuttioåret fyllde vårt lands unga kvinnor, vilka begynte söka sig ut ur dotterns i hemmet ofta ombonade och tynande tillvaro. Vera Hjelt var en av dem, som hänfördes av tidens krav på bildning åt folket. Efter genomgången kurs i Ekenäs seminarium blev hon folkskollärarinna på Åland i de mest primitiva förhållanden. Längtan att fullkomna sina studier förde henne till Nääs' berömda slöjdläroarseminarium i Sverige, där hon efter genomgången kurs blev erbjuden plats som lärarinna. Vera Hjelt blev även föreståndarinna för dess seminarium för flickor. Men fosterlandet drog henne, liksom det från utlandet dragit så många av våra märkeskvinnor, vilka ägnat sina krafter åt Finlands väl.

Åter hemma, grundade Vera Hjelt Pedagogiska slöjdanstalten i Helsingfors, samt senare Äggelby ångsåg och snickeri, vars direktör hon blev och därvid chef för ett hundratal arbetare.

Medan detta nog så fullständigt skulle upptagit en vanlig dödlig, har tiden för Vera Hjelts väldiga

arbetsförmåga räckt till på ett underbart vis. Hon hann göra talrika studieresor till utlandet, där yrkesinspektion, arbetarskydd och socialmuseer utgjorde föremål för hennes intresse.

År 1903 utnämndes Vera Hjelt till yrkesinspektör, den förstakvinnliga i vårt land. Hennes gränslösa verksamhetslust fick nu utlösning i ett arbetsområde, vars gränser sammanföll med landet självt. Hon bereste Finland kors och tvärs och oavbrutet.

Ehuru det därunder »sjöng inom henne av arbetsglädje» — som hon själv yttrat — verkade dock de bristfälliga, ja den ofta totala avsaknaden av skyddsåtgärder och hygieniska anordningar i fabriker och arbetarhem beklämmande på Vera Hjelts reformivriga, socialt samvetsömma natur. Hos henne uppstod småningom ett ofrånkomligt, brinnande begär att förbättra dessa förhållanden och höja den allmänna välfärden.

År 1906 anordnade Föreningen för arbetarskydd i Stockholm en utställning av arbetarskydd och bostadshygien. Vera Hjelt besökte denna utställning och mottog då den drivande impulsen för sitt senare huvudsakliga arbete — det att genom liknande utställningar här hemma befrämja utvecklingen av arbetarskydd och yrkes- och socialhygien.

Medan Vera Hjelt under sin femtonåriga yrkesinspektörstid dessutom hann redigera flera jultidningar och utge skrifter för barn och allvarliga statistiskt värdefulla arbeten, samt slutligen deltaga i riksdagsarbetet emellan åren 1907—1917 — samlade hon därunder oavslutligt material för det blivande, drömda företaget, vars begynnelse bokstavligen utgjorde en byråläda i hennes hem. Redan 1907 upplät emellertid Industristyrelsen några rum för samlingarna och förmådde därtill senaten att understöda det blivande museet pekuniärt.

Snart växte företaget ur de första små rummen. Det fick en ny lokal vid Boulevardsgatan, medan Vera Hjelt utnämndes till dess, visserligen oavlönade,

Vera Hjelt.

föreståndarinna. Men också denna utställningslokal blev för trång.

Nu ansågo höga vederbörande att företaget äntligen växt ur barnskorna och blivit moget en värdigare hemvist. Museet erbjöds ett tiotal stora, ljusa salar i statsverkets gård, S. Esplanadg. 4 och tyckes sålunda tillsvidare ha utrymme nog. Vid museets besvärliga omflyttning erhöll Vera Hjelt handräckning från såväl arbetar- som arbetsgivarhåll, emedan hennes arbete städse mötts av förståelse och sympati från båda.

Oräkneliga äro de exkurrenter som under museets tidigare och nuvarande skede besökt detsamma och med tacksamhet minnas dess älskvärda och outtröttligt förklarande föreståndarinna.

Sedan 1918 har Vera Hjelt lämnat all denna verksamhet för att uteslutande ägna sig åt museet. Ty fastän fullständigt och omfattande skall detta aldrig

bliva något avslutat och färdigt. Vera Hjelts skapelse skall följa livsutvecklingen åt, städse upptaga nya, förbättrade rön och borteliminera föråldrat och gammalt. Men detta krävande arbete är inte tillräckligt för museets geniala skaparinna. Ehuru den sociala välfärden på ett för våra förhållanden ofattbart sätt så att säga blomstrat upp i hennes spår, är den för samhällets väl ömmande Vera Hjelt ännu ingalunda tillfredsställd. Hon umgås nu med planerna på en permanent ambulerande socialhygienisk utställning för arbetarskydd.

Finlands Svenska Kvinnoförbund skänker den mitt uppe i rastlös osjälvisk verksamhet stående jubilarer, och hennes »bedårande ungdom på sjuttio år» sin oskrymtade beundran, sin varma lyckönskan, och tacksamma hyllning till bemärkelsedagen.

M. S—C.